

Beste docent,

Leuk dat u met uw leerlingen meedoet aan de Wereld Kinderen Haiku-wedstrijd! Dit is een internationale gedichtenwedstrijd voor kinderen tot en met 15 jaar. De Nederlandse jury van de prijs bestaat dit jaar uit schrijfster Joke van Leeuwen, illustratrice Annemarie van Haeringen, en Marian Poyck, eindredactrice van De Vuursteen, het kwartaaltijdschrift voor haiku's. De gedichten en illustraties die zij selecteren worden naar Japan gestuurd, waar een internationale jury de uiteindelijke winnende haiku's kiest.

De Nederlandse prijswinnaars ontvangen een mooi prijzenpakket tijdens de prijsuitreiking in het Japanmuseum SieboldHuis.

De winnende Nederlandse inzendingen worden vervolgens naar Japan gestuurd, waar de internationale jury beslist welke gedichten ook een internationale prijs winnen. Deze prijswinnaars komen in de internationale haiku-bundel. Misschien komen er wel haiku's van uw leerlingen in te staan!

Dit jaar is het thema van de haiku-wedstrijd Sport. In deze lesbrief bieden we u een lesbeschrijving aan, waarmee u uw leerlingen op een inspirerende manier kunt helpen om een haiku over sport te schrijven.

Lesvoorbereiding

- Geef de leerlingen ruim van te voren de opdracht om een (of meerdere) foto's mee te nemen (digitaal of geprint) van sportmomenten van henzelf. (Hebben ze die niet? Dan mogen ze ook foto's meenemen die ze (live of op tv) als toeschouwer hebben meegemaakt.)
- Neem de lesbeschrijving door.
- Zoek enkele sportfoto's van uzelf (die u meemaakte als sporter of toeschouwer) en bedenk daarbij hoe u zich op dat moment voelde.
- Wilt u meer weten over haiku's? [Hier](#) vindt u meer informatie over de geschiedenis, vorm en inhoud van deze dichtvorm.
- Helemaal beslagen ten ijs komen? Probeer dan zelf alvast een haiku over uw sportmoment te schrijven.
- Informeer eventueel bij de docent tekenen of leerlingen in zijn / haar les de tekening bij de haiku mogen maken, waarbij ervoor gezorgd wordt dat tekst en beeld een mooie eenheid vormen.
- Kopieer het werkblad voor alle leerlingen.

1. Inleiding (5 min)

- Vertel de leerlingen dat ze aan een internationale wedstrijd mogen meedoen, die georganiseerd wordt vanuit Japan.
- Vertel dan dat het om een haiku-wedstrijd gaat. Zijn er leerlingen die weten wat een haiku is?
- Vertel dat de haiku een Japanse dichtvorm is. Het is een gedicht dat:
 - niet rijmt
 - uit 3 regels bestaat van 5-7-5 lettergrepen (heel kort dus!)
 - vaak een moment, gedachte of gevoel beschrijft.
- Laat ter inspiratie [dit filmpje](#) zien met de Nederlandse winnaars van 2018:
- Bij de wedstrijd wordt niet alleen het gedicht, maar ook de bijpassende tekening beoordeeld.
- Dit jaar is het thema van de haiku-wedstrijd **Sport**. Kinderen (t/m 15 jaar) van over de hele wereld mogen hun haiku's over hun sport opsturen. Eerst zal een Nederlandse jury de haiku's beoordelen. De beste Nederlandse inzendingen komen in een bundel te staan. De beste Nederlandse haiku's worden naar Japan gestuurd. Van de beste internationale haiku's wordt ook een bundel gemaakt.
- We gaan deze les dus gedichten schrijven, maar omdat schrijven makkelijker gaat als je er eerst over gesproken hebt, beginnen we met praten.

2. Gesprek: Wat is jouw favoriete sportmoment? (10 min)

- Vertel eerst wat jijzelf met sport hebt. Doe je het graag of kijk je liever? Welke sport heeft jouw voorkeur? Of ben je eigenlijk niet zo'n sportliefhebber?
- Laat dan een foto zien die je hebt meegenomen. Vertel de leerlingen over dat specifieke sportmoment. Dat kan een moment zijn waarop je uitblonk of juist een moment waarop alles mislukte. Of is het een moment dat je als toeschouwer meemaakte?
- Vraag de leerlingen naar de foto's die zij hebben meegenomen en hun verhaal daarbij.

Stuur de verhalen (als dat nodig is) door te vragen:

- Hoe zag het er (precies) uit?
- Hoe rook, klonk, proefde het?
- Hoe voelde je toen?

- Zijn er leerlingen waarvan hun favoriete sportmoment niet op foto's is vastgelegd?

Als ze zich het moment goed kunnen herinneren, kan het ook zonder foto (dit biedt een uitkomst voor leerlingen die vergeten zijn een foto mee te nemen).

3. Woorden vinden: werkblad (10 min)

- Deel het werkblad 1 uit. Zorg dat elke leerling een pen of potlood heeft.
- Vertel de leerlingen dat ze door de vragen op het werkblad te beantwoorden nog beter woorden zullen vinden voor hun sportmoment.
- Zijn ze klaar met het invullen van het werkblad? Vraag ze dan om de woorden die ze het belangrijkste of mooiste vinden te omcirkelen. Deze kunnen ze straks gebruiken in hun haiku.

4. Haiku schrijven (15 min)

De roze zalm zwemt
Hij zwemt tegen de richting
Het kost geen moeite
Sam Mulder
(12 jaar)

- Geef de leerlingen nieuw vel papier of laat ze in een schrift schrijven.
- Vertel de leerlingen dat ze nu een haiku gaan schrijven over het sportmoment dat ze gekozen hebben. Het wordt een gedicht van 3 regels.
 - De eerste regel bestaat uit **5 lettergrepen**.
 - De tweede regel bestaat uit **7 lettergrepen**.
 - De derde regel bestaat uit **5 lettergrepen**.
 - Een strikte toepassing van het aantal lettergrepen is niet vereist.
 - Een haiku hoeft **niet te rijmen** (beter van niet zelfs).

De belangrijkste regel van een schrijfopdracht is altijd: **Je kunt het niet fout doen**.
(Gedichten zijn geen rekensommen).

5. Afsluiting les (5 min)

- Vertel de leerlingen dat ze mogen stoppen met schrijven. Sommige leerlingen zullen al snel klaar zijn, andere leerlingen zullen veel langer bezig zijn (en het misschien ook heel moeilijk vinden). Vertel de leerlingen dat het een niet beter is dan het andere. Sommige dichters doen er heel lang over om een gedicht te schrijven. Anderen zijn snel klaar. Zowel de snelle als de langzame dichter moet altijd het gedicht een tijdje weleggen om er daarna opnieuw naar te kijken. Een gedicht is eigenlijk nooit in een keer klaar.
- Dus: huiswerk voor de volgende les / week: zorg dat je haiku af is.
- Eventueel kunnen de leerlingen elkaar gedurende de komende dagen (of in de volgende les) feedback geven op hun haiku's. Vragen die daarbij centraal kunnen staan, zijn:
 - *Begrijp je wat er staat?*
 - *Zijn de juiste woorden gekozen?*
 - *Klopt de spelling?*
- Als de haiku helemaal klaar is, kunnen ze een tekening maken bij hun haiku.
(Eventueel kunt u hierbij samenwerken met de docent tekenen.)

6. Haiku's inzenden

Haiku's kunnen tussen 1 oktober 2019 en 29 februari 2020 worden ingezonden.

Download hiervoor het [inschrijfformulier](#).

Lees ook het [wedstrijdreglement](#).

Gebruik voor elk kind een aanmeldingsformulier

Stuur de haiku's met illustraties per post naar:

Wereld Kinderen Haiku Wedstrijd
Grevelingen 6
2401 DN Alphen aan den Rijn

WERKBLAD: Schrijf over jouw sportmoment.

- Let op:
- Schrijf zoveel mogelijk verschillende dingen op.
 - Probeer op alle vragen antwoord te geven.
 - Het kan nooit fout zijn!

1. Wat zie je op de foto? (Let op details)

2. Welk(e) geluid(en) horen bij de foto?

3. Welke cm² op de foto is het belangrijkste? Waarom?

4. Welk(e) gevoel(ens) horen erbij?

5. Waaraan denk je bij deze foto?

Klaar?

Zet een rondje om de woorden die je in je haiku wilt gebruiken.